

Brüssel, 18.3.2026
C(2026) 1800 final

KOMISJONI SOOVITUS,

18.3.2026,

**innovaatiliste ettevõtjate, innovaatiliste idufirmade ja innovaatiliste kasvufirmade
määratluse kohta**

KOMISJONI SOOVITUS,

18.3.2026,

innovaatiliste ettevõtjate, innovaatiliste idufirmade ja innovaatiliste kasvufirmade määratluse kohta

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni teatises „ELi konkurentsivõime kompass“¹ tuletatakse meelde, et innovatsioon on konkurentsivõime ja majanduskasvu liikumapanev jõud.
- (2) Majanduskasvu hoogustamiseks on vaja uut konkurentsivõime mudelit, mille aluseks on innovatsioonil põhinev tootlikkus. Innovaatilistel ettevõtjatel, innovaatilistel idufirmadel ja innovaatilistel kasvufirmadel on eelkõige süvatehnoloogia valdkonnas uuenduslike tehnoloogiate arendamisel ja turustamisel keskne roll, mis tõstab nad innovatsioonil põhinevate majandusmodelite keskmesse.
- (3) Oma teatises „ELi idu- ja kasvufirmade strateegia“² teatas komisjon, et teeb ettepaneku innovaatiliste ettevõtjate, innovaatiliste idufirmade ja innovaatiliste kasvufirmade määratluse kohta.
- (4) Süvatehnoloogiaettevõtjad, sealhulgas need, kes tegutsevad selliste strateegiliste tehnoloogiate alal nagu digitehnoloogia, biotehnoloogia ja puhas tehnoloogia, on innovatsiooni jaoks eriti olulised, sest nad loovad läbimurdeliste teaduslike ja tehnoloogiliste saavutuste põhjal skaleeritavaid tooteid ja tööstusharusid, leides sageli ümberkujundavaid lahendusi, millel on märkimisväärne pikaajaline majanduslik ja ühiskondlik mõju. Seepärast tuleks määratlustes arvesse võtta süvatehnoloogiaettevõtjate eripärasid, sest nende arendustsüklid on keeruka teadus- ja arendustegevuse, regulatiivsete nõuete ja tehnoloogia küpsusfaasi viimise ajamahukuse ja kulukuse tõttu tavaliselt pikemad ja kapitalimahukamad.
- (5) Mitu liikmesriiki on kehtestanud innovaatiliste ettevõtjate, innovaatiliste idufirmade ja innovaatiliste kasvufirmade erinevad õiguslikud määratlused, samas kui komisjoni määruses (EL) nr 651/2014³ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/695⁴ on sätestatud ka liidu tasandi määratlused nende määrustega taotletavate vastavate eesmärkide jaoks.

¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi konkurentsivõime kompass“, COM(2025) 30 final, 29. jaanuar 2025.

² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi idu- ja kasvufirmade strateegia“, COM(2025) 270 (final), 28. mai 2025.

³ Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

- (6) Innovatsioonipoliitika meetmeid, millega toetatakse innovaatilisi ettevõtjaid, innovaatilisi idufirmasid ja innovaatilisi kasvufirmasid, kavandatakse liikmesriikide ja liidu tasandil. Ühiste määratluste puudumisel võidakse neid meetmeid kohaldada liikmesriikide vahel ning liidu ja liikmesriikide vahel ebaühtlaselt. Selle tagajärjel võivad ühes liikmesriigis innovaatilisteks ettevõtjateks, innovaatilisteks idufirmadeks või innovaatilisteks kasvufirmadeks liigitatud ettevõtjad mitte saada osaleda sarnastes toetuskavades teises liikmesriigis, mis piirab piiriülest tegevust ja laienemist ühtsel turul. Niisugune õiguskindlusetus võib olla üks paljudest põhjustest, mis pärsib asjaomaste ettevõtjate tahet tegutseda teistes liikmesriikides või oma tegevust teistesse liikmesriikidesse üle viia. Lähtudes sisepiirideta ühtse turu loogikast ning tagades, et liidu institutsioonid ja liikmesriigid saavad tugineda kindlale võrdlusalusele, aitaks innovaatiliste ettevõtjate, innovaatiliste idufirmade ja innovaatiliste kasvufirmade ühise määratluse kasutamine tagada ettevõtjate võrdse kohtlemise kogu liidus.
- (7) Ühised määratlused on vajalikud ka seetõttu, et liikmesriikide ja liidu meetmed, millega toetatakse innovaatilisi ettevõtjaid, innovaatilisi idufirmasid ja innovaatilisi kasvufirmasid, on omavahel tihedalt seotud. Lisaks parandaks see, kui komisjon, liikmesriigid, Euroopa Investeeringuspank (EIP) ja Euroopa Investeeringufond (EIF) kasutaks sama määratlust, innovaatilistele ettevõtjatele, innovaatilistele idufirmadele ja innovaatilistel kasvufirmadele suunatud poliitika ühtlustamist, järjepidevust ja tõhusust ning vähendaks seega avaliku sektori toetuse ebavõrdsest kättesaadavusest tulenevat konkurentsimoonutuste ohtu⁵.
- (8) Komisjon on juba kehtestanud määratlused, mis võimaldavad ettevõtjaid suuruse järgi liigitada, tehes vahet väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel (VKEd), väikestel keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatel (VKTKEd) ja suurettevõtjatel. Innovaatiliste ettevõtjate, innovaatiliste idufirmade ja innovaatiliste kasvufirmade määratlused ei tohiks neid väljakujunenud klassifikatsioone mingil viisil kahtluse alla seada. Kui see on asjakohane, peaksid innovaatiliste ettevõtjate, innovaatiliste idufirmade ja innovaatiliste kasvufirmade määratlused põhinema VKEde ja VKTKEde jaoks kehtestatud kriteeriumidel, sealhulgas suurskünnistel ja struktuurilistel omadustel.
- (9) Tagamaks, et määratlused teenivad kavandatud eesmärke, peaksid need kajastama väga spetsiifilise ettevõtjate rühma, nimelt innovaatiliste ettevõtjate, idu- ja kasvufirmade eripärasid ning lähtuma objektiivsetest kriteeriumidest ja künnistest. Seepärast on vaja, et need määratlused põhineksid kergesti kohaldatavatel kriteeriumidel, nagu investeeringud innovatsioonitegevusse, vanus, suurus või kasv.
- (10) Üldkasutatavate rahvusvaheliste klassifikatsioonide kohaselt tuleks innovatsioon määratleda kui uus või täiustatud toode, teenus või protsess, mis erineb oluliselt varasematest versioonidest ja tehakse potentsiaalsetele kasutajatele kättesaadavaks.
- (11) Innovatsiooni tõenduseks on teadus- ja arendustegevus, mis vastab organiseeritud ja sihiteadlikule tegevusele, mille eesmärk on luua uusi teadmisi ning töötada välja uusi või täiustatud tooteid, teenuseid ja protsesse. Teadus- ja arendustegevus tuleks määratleda vastavalt üldkasutatavatele rahvusvahelistele klassifikatsioonidele⁶ ja liidu õigusnormidele. Tõenduseks ettevõtja strateegilisest pühendumusest teadus- ja arendustegevusele on sellesse tegevusse investeeritud vahendid kas osana

⁵ See ei piira täiendavate või erinevate nõuete kehtestamist tulevaste poliitiliste algatuste eesmärkide saavutamiseks.

⁶ Näiteks OECD 2015. aasta Frascati käsiraamat „Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development“.

tegevuskuludest või osana tuludest, mida tavaliselt nimetatakse teadus- ja arendustegevuse intensiivsuseks.

- (12) Ettevõtja võib olla innovaatiline isegi siis, kui ta teadus- ja arendustegevusse ei investeri. Seepärast tuleks ettevõtjat pidada innovaatiliseks ka siis, kui ta suudab tõendada, et on viimase kolme aasta jooksul turustamise eesmärgil arendanud, arendab või kavatseb lähitulevikus arendada tooteid, teenuseid või äriprotsesse, mis on uued või oluliselt täiustatud võrreldes tehnika tasemega vastavas majandusharus ning millega on seotud tehnoloogilise või tööstusliku ebaõnnestumise risk.
- (13) Innovaatilised idu- ja kasvufirmad tuleks määratleda innovaatiliste ettevõtjate alarühmana, sest innovatsioon on peamine eristav tunnus, mis võib põhjendada erinevat kohtlemist, sihipärast avaliku sektori toetust ja regulatsiooni lihtsustamist, eraldades nad tavalistest uutest või kiiresti kasvavatest ettevõtjatest, mis laienevad ilma innovaatilisi tooteid, teenuseid, tehnoloogiaid või ärimudeleid loomata.
- (14) Innovaatilised idufirmad tuleks määratleda selliste kriteeriumide alusel, mis kajastavad nende innovaatilisust, koos suurust ja vanust käsitlevate piirangutega. Selleks, et tagada võimalikult suur kooskõla komisjoni soovitusega 2003/361/EÜ,⁷ tuleks innovaatilise idufirma määramisel kohaldada soovitusel 2003/361/EÜ sätestatud väikeettevõtja bilansimahu ja käibe kriteeriume. Töötajate maksimaalseks arvaks on siiski asjakohasem kehtestada 99, kuna see võimaldab paljudel innovaatilistel idufirmadel, eelkõige mastaabiefektist sõltuvates ja süvatehnoloogiasektorites, moodustada varajases kasvuetapis suuremaid valdkondadevahelisi meeskondi. Innovaatiliste idufirmade puhul on asjakohane kehtestada kümneaastane vanusepiirang, et hõlmata ka selliseid idufirmasid, eelkõige süvatehnoloogia idufirmasid, mida iseloomustavad pikemad teadus- ja arendustegevuse tsüklid, kapitalimahukad arendusetapid, regulatiivsete nõuete täitmise menetlused ja tulu teenima hakkamiseks kuluv pikem aeg.
- (15) Innovaatilised kasvufirmad tuleks määratleda selliste kriteeriumide alusel, mis kajastavad nende innovaatilist olemust ning suurust ja kasvudünaamikat, tuginedes üldkasutatavates klassifikatsioonides kehtestatud OECD kasvufirmade kvantitatiivse määratluse aluseks olevatele põhjendustele. Selleks, et eristada innovaatilisi kasvufirmasid väljakujunenud ettevõtjatest, on asjakohane määrata kindlaks börsil noteeritud äriühingute maksimaalne suurus, mis põhineb soovitusel (EL) 2025/1099 väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate jaoks kehtestatud künnisel⁸. Lisaks on vaja selleks, et innovaatiliste kasvufirmade määratlus hõlmaks piisava küpsusega ettevõtjaid ega kattuks innovaatiliste idufirmade määratlusega, kohaldada minimaalset käivet või bilansimahtu, mis põhineb soovitusel 2003/361/EÜ⁹ keskmise suurusega ettevõtjate jaoks kehtestatud asjakohastel künnistel.

⁷ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

⁸ Komisjoni 21. mai 2025. aasta soovitus (EL) 2025/1099, mis käsitleb väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate määratlust (ELT L, 2025/1099, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj>).

⁹ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (EMPs kohaldatav tekst) (teatavaks tehtud numbri C(2003) 1422 all) (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36–41, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

SOOVITAB:

1. Käesolevas soovituses käsitletakse liidus ja Euroopa Majanduspiirkonnas kohaldatava poliitikaga seoses kasutatavat innovaatiliste ettevõtjate, innovaatiliste idufirmade ja innovaatiliste kasvufirmade määratlust.
2. Soovitatakse, et liikmesriigid, Euroopa Investeerimispank (EIP) ja Euroopa Investeerimisfond (EIF):
 - (a) kasutaksid lisas sätestatud mõisteid, kui nad võtavad vastu seadusandlikke, poliitilisi või rahalisi toetusmeetmeid või rakendavad programme, mis on suunatud innovaatilistele ettevõtjatele, innovaatilistele idufirmadele ja innovaatilistele kasvufirmadele;
 - (b) kasutaksid lisas esitatud määratlusi andmete kogumiseks innovaatiliste ettevõtjate, innovaatiliste idufirmade ja innovaatiliste kasvufirmade kohta.
3. Käesolev soovitus on adresseeritud liikmesriikidele, EIP-le ja EIFile.
4. Liikmesriikidel, EIP-l ja EIFil palutakse teatada komisjonile kõigist käesoleva soovituse järgimiseks võetud meetmetest.

Brüssel, 18.3.2026

*Komisjoni nimel
komisjoni liige
Ekaterina ZAHARIEVA*

